

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

12

Ünite

ŞİİR

Konu

- Saf Şiir
- Toplumcu Şiir
- Millî Edebiyat Anlayışını Yansıtan Şiir
- Dinî Değerleri Yansıtan Şiir
- Garip Akımı
- İkinci Yeni Şiiri
- 1960 Sonrası Toplumcu Şiir
- 1980 Sonrası Türk Şiiri
- Cumhuriyet Sonrası Halk Şiiri
- Kelimedede Anlam
- Yazım ve Noktalama

OGM
MATERYAL

4.
SAYI

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

Cumhuriyet Dönemi şiirinde birbirini izleyen, birbirine tepki olarak doğan, gelişen farklı şiir anlayışları ortaya çıkmıştır. Türk şiirinin hem içerik hem de şekil yönünden köklü bir değişikliğe uğramasına zemin hazırlayan bu anlayışlardan biri saf şiir anlayışıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

2

Saf şiir, şiirde dili her şeyin üstünde tutmuş ve divan şiirinin biçimci yapısından da etkilenmiştir. Bu anlayışla yazılan şiirlerde ahenk, güzel ve etkili söyleyiş önemlidir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

3

Saf şiir sanatçıları; şiirselliği sadece ölçü ve kafiyenin gücünde değil imgelerin yeniliği, tazeliği, şiirde seçtikleri kelimelerin oluşturduğu ses ve uyum zenginliğinde aramışlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

4

Sembolist sanatçılar, şiirde kendi izlenimlerine ağırlık vermişler; biçimi, anlam kapallılığını, ahengi, müzikaliteyi her şeyden üstün tutmuşlardır. Duyguları kelimelerin ses değeriyle sezdirme, onların şiirlerinin başlıca özellikleridir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

5

Necip Fazıl şiirlerinde "lirizm, mistisizm, gizem, büyü, rüya, hayal" gibi estetik ve metafizik öğelere yer vermesinden dolayı saf şiir anlayışı içinde kabul edilmektedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

6

Geleneksel şiirle çağdaş şiir arasında bir köprü olarak kabul edilen Ahmet Muhip Dıranas; halk şiiri, divan şiiri ve Fransız şiirinden etkiler taşıyan şiirleriyle saf şiir anlayışının önemli temsilcilerinden biri olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

7

Divan, halk ve Batı edebiyatı nazım şekillerinin ölçü, kafiye, mısra kümelenmesi gibi kurallarını dikkate almayan; Batı'dan alınan bir nazım biçimi olan serbest nazmı Türk edebiyatında kullanan önemli isimlerden biri Nâzım Hikmet Ran'dır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

8

Toplumcu gerçekçi şiir; bir düşünceye ve ideolojiye bağlı kalarak halkın çektiği sıkıntılara ve yoksulluğa değinen, kimi zaman insanlara çözüm yolları gösteren, tüm insanlığın mutlu olacağı güzel bir geleceğe işaret eden şiir anlayışıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

9

Fütürist sanatçılar; sanatın, hareketsizliği değil hızı, dinamizmi ve makineyi anlatması gerektiğini savunmuşlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

10

Nâzım Hikmet Ran, fütürizmin Rus edebiyatındaki önemli temsilcileri arasında sayılan Mayakovski'den etkilenerek Türk edebiyatında bu akımın özelliklerini gördüğü şiirler yazmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

11

Attilâ İlhan 1950'li yıllarda *Mavi* dergisi çevresinde gelişen Mavi Hareketi içinde yer almıştır. Maviciler olarak da anılan bu edebî çevre, adını 1952-1956 yılları arasında Ankara'da 32 sayı çıkan *Mavi* adlı dergiden almıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

12

Cumhuriyet'ten önce ortaya çıkan Millî Edebiyat anlayışı Cumhuriyet kurulduktan sonra da etkisini devam ettirmiştir. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda "Millî Edebiyat Anlayışını Yansıtan Şiir" olarak adlandırılan bu gelenek, folklor ve milliyetçilik gibi iki önemli kaynaktan beslenmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

13

Garip şairleri geleneksel şiirde yer alan kafiye, redif, ölçü gibi öğelerin önemsiz olduğunu savunmuşlardır. Onlara göre edebî sanatlar ve konuşma dilinden farklı, süslü bir edebiyat dili gereksizdir. Bu anlayışa göre şiir, halkın konuştuğu sade dille ve halka ait söyleyişle yazılan ve anlamı öne çıkaran bir nitelikte olmalıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

14

İkinci Yeni şiirinde anlaşılabilirlik yerine kapalılık, somut yerine soyut kavramlar gelmiştir. Biçime ve imgeye öncelik veren bu anlayış, konuşma dilinden ve halk dilinin ortak değerlerinden uzaklaşmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

15

Cemal Süreya, Turgut Uyar, Edip Cansever, İlhan Berk, Ece Ayhan, Sezai Karakoç, Ülkü Tamer gibi sanatçılar İkinci Yeni şairi olarak tanınmışlardır. İkinci Yeni şiir anlayışının gelişmesinde XX. yy.da ortaya çıkan sürrealizm ve dadaizm akımları etkili olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

16

Sürrealizmin (gerçeküstücülük) esasları, 1924 yılında Andre Breton (Andre Breton) tarafından yayımlanan bir bildiriyle duyurulmuştur. Bu akım herhangi bir estetik ve ahlaki kaygıya, aklın denetimine bağlı kalmadan düşüncenin ortaya konmasını savunmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

17

Sürrealizme zemin hazırlayan Dadaizm, Tristan Tzara (Tristan Zara) ve arkadaşları tarafından Fransız edebiyatında XX. yy. başlarında geliştirilen bir akımdır. Dadaizm, I. Dünya Savaşı'nın hemen ardından doğan umutsuzluk ve güvensizlik ortamının ürünüdür. Yerleşik dil ve estetik kuralların tümünü reddeden bu akım, kapalılığa yönelip çağrışımları temel almıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

18

İkinci Yeni şiiri, Garip akımına tepki olarak ortaya çıktığı için İkinci Yeni şairleri onların tam tersi bir anlayışı benimsemişlerdir. Örneğin Garip şairleri; şiirin resim, müzik gibi sanatlarla iç içe olmasına ve onlardan yararlanmasına karşı çıkarken İkinci Yeni bunun tam zıddı bir tutum takınmıştır. İkinci Yeni şairleri; Garip şiirinde sık sık karşılaşılan alay, şaşırtmaca ve tekerlemeden uzak durmuşlardır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

19

Şiirlerinde kullandığı üslup ve şekil bakımından İkinci Yeni şairleri arasında kabul edilen Sezai Karakoç, işlediği temalar bakımından İslami gelenekte yer alan önemli şairler arasındadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

20

1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan şairler, şiirlerinde "yerleşik düzene eleştiri, sınıfsal sorunlar, kadın, doğa, kentleşme sorunları" gibi temaları öne çıkarmışlardır. Bu şairler şiirlerinde kimi zaman anlamı öne çıkaran, açık ve sade bir üslubu tercih ederken kimi zaman da İkinci Yeni'nin imgeli, kapalı şiir anlayışından etkilenmişlerdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

21

1980 sonrası Türk şiirinde şairlerin genel yaklaşımı "Türk şiirinin bir bütün olduğu, bu şiirin hiçbir ayırım gözetilmeden sahiplenilmesi gerektiği" şeklindedir. Bu dönemde "kent kimliği, şehirleşme" tema olarak öne çıkmıştır. 1980 sonrası şiir kuşağının en önemli özelliği tek bir şiir anlayışından değil, çeşitli şiir anlayışlarından söz edilebilmesidir. "Çok seslilik" bu kuşağın belirleyici özelliğidir. 1980 sonrası kuşakta politik ve toplumsal konular arka planda kalırken bireysel kaygılar ön planda olmuştur.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

22

Küçük değişiklikler olsa da Âşık edebiyatının özellikleri Cumhuriyet Dönemi'nde de devam etmiştir. Yani sanatçılar; saz eşliğinde çalıp söyleme, sade dil kullanma, halk kültüründen uzaklaşmama, hece ölçüsü ve dörtlük nazım birimini kullanma gibi özellikleri bu dönemde de sürdürmüşlerdir. Daha önceki yüzyıllardan farklı olarak bu dönemde şiirler, nazım şekillerinin (koşma, semai, destan...) adlarıyla anılmamış; her şiir için özel başlık kullanılmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

23

Yeni ve güncel konulara şiirlerinde yer veren Âşık Veysel; kaderci dünya görüşü, doğa, toprak sevgisi, aşk, ayrılık, yaşam, yalnızlık, memleket sevgisi gibi temaları sade bir dille işledi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

24

Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin Âşık Veysel ve Âşık Feymani'den başka diğer önemli âşıkları arasında Davut Sulari, Ali İzzet Özkan, Abdurrahim Karakoç, Âşık Daimi, Sefil Selimi, Şeref Taşlıova, Murat Çobanoğlu gibi isimler sayılabilir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

25

Yerel ve özgün bir söyleyişe sahip olan Feymani; şiirlerini atasözleri, deyimler, alkış ve kargışlar gibi çeşitli halk söyleyişleriyle zenginleştirmiştir. Lirik bir söyleyişe sahip olan sanatçının dinî-tasavvufi nitelikli şiirleri de vardır. Şiirlerinde aşkın yanı sıra gurbet, ayrılık, kaderden ve felekten yakınma, vatan, kahramanlık gibi temaları işledi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

00-32

KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ

PUAN

33-40

ÇALIŞMALISINIZ

PUAN

41-50

ÇOK İYİ

TOPLAM PUANINIZ

Tüm
maddelerin
konu özeti

Eşleştirme

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1	Millî Edebiyat Dönemi'nde Ahmet Haşim'in <i>Şiir Hakkında Bazı Mülâhazalar</i> adlı yazısıyla kuralları belirleyen şiir anlayışı.	☐	Fütürizm	A
2	<i>Kuvâyı Milliye</i>	☐	Orhan Veli	B
3	<i>Ömrümde Sükût, Otuz Beş Yaş, Düşten Güzel, Sonrası</i> adlı eserlerin şairi.	☐	Haydar Ergülen	C
4	Şiirde duygular yerine makine, çark ve fabrika seslerini koyan şiir akımı.	☐	Saf şiir	Ç
5	Cumhuriyet Dönemi'nde Millî Edebiyat anlayışını sürdüren şairlerden oluşan topluluk.	☐	İkinci Yeni	D
6	Garip akımının öncüsü sayılan şairimiz.	☐	Turgut Uyar	E
7	"Akıl ve mantık değersizdir. İnsanı yönlendiren içgüdülerdir, bilinçaltıdır." fikrini savunan sanat akımı.	☐	Cahit Sıtkı Tarancı	F
8	Garip akımının basitliğine, sıradanlığına tepki olarak ortaya çıkmıştır.	☐	Sürrealizm	G
9	<i>40 Şiir ve Biradlı</i> eserin şairi.	☐	Dinî değerler, geleneğe duyarlılık ve metafizik	H
10	Halk şiiri ve divan şiiri şekillerinden de yararlanan, <i>Divan</i> adlı kitabında gazel tarzını yeni şiire uygulamaya çalışan şairimiz.	☐	Nâzım Hikmet Ran	I

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1

Derin bir iç çekerek () masanın başına otururken ne yazacağına hâlâ karar verememiş () bütün düşüncelerinin kalemi eline alınca kâğıda döküleceğine inanmıştı () En son ne zaman kendine bu kadar inanmıştı ()

2

Salı günü Ferit () mektep kıyafetleriyle () çantasıyla gül fidanlarının olduğu bahçeye girdi gülümseyerek () Öyle havalı () öyle havalı () Kimse ona gerçekleri anlatacak gücü bulamıyordu keyfini kaçırmamak için ()

3

Üst katta denize bakan bir oda () Bütün evreni kucaklayacak göğe yakın bu evdeki ilk gecemde () denizin kararan uçsuz bucaksızlığını o odanın balkonundan seyretmek nasip olmuştu sonunda () Kapı tıkladı () () Kim o () () dedim. Fısıltılı cevabı anlayamadım.

4

Annem geçmişte yaşamaya başlarsak () her yaşananın bizde bıraktığı izlere takılırsak ne şimdiyi ne de yarını yaşayabileceğimizi söylerdi. () Evet () sen geleceğe bakmalısın evladım hep () () derdi.

5

Selim Ağa () ya bir şeyler olmuştu o gün. Hiç anlatmadığı olayları anlatıyor () çocukluğundan () gençliğinden bahsediyordu. Herkes şaşkındı () Acaba artık suskunluk canına mı yetmişti ()

(...) (.) (.) (.) (") (?) (")

A

(') (;) (.) (.) (?)

B

(;) (.) (.) (.) (!..) (.)

C

(.) (.) (.) (?)

D

(.) (") (.) (.) (")

E

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları metinde doğru boşluklara yerleştiriniz.

Poetika

Dostlar Beni Hatırlasın

parnasizm

Kasaba

Kuvâyı Milliye

Turgut Uyar

1960 sonrası toplumcu gerçekçi

Fransız sembolizm

Mehmet Âkif Ersoy

sembolizm

İlhan Berk

toplumcu gerçekçi şiir

Mavi Mavi hareketi

Memleket Edebiyatı

kafiye, redif, ölçü

İkinci Yeni

Arif Nihat Asya

Fütürizm

- Öncülüğünü Yahya Kemal Beyatlı ve Ahmet Haşim'in yaptığı saf şiir anlayışının oluşmasında edebiyatında ortaya çıkan akımının etkisi vardır.
- Türk edebiyatında Ahmet Haşim, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Muhip Dıranas şiirlerinde akımının etkilerinin görüldüğü sanatçılardır.
- Sembolizm, şiirde gerçekçiliği savunan akımına bir tepki olarak XIX. yy.ın sonlarında ortaya çıkmıştır.
- Necip Fazıl Kısakürek, sanat görüşünü ortaya koyduğu adlı yazısında şiiri "Allah'ı sır ve güzellik yolundan arama işi." şeklinde tarif etmiştir.
- Nâzım Hikmet Ran, Cumhuriyet Dönemi şiirimizde anlayışının ilk temsilcisi kabul edilir.
- Nâzım Hikmet Ran;, *Simavne Kadısı Oğlu Şeyh Bedreddin Destanı* adlı eserlerinde halk şiiri geleneğinden çağdaş bir tutumla yararlandı.
- Attılâ İlhan 1950'li yıllarda dergisi çevresinde gelişen içinde yer almıştır.
- Millî Edebiyat anlayışını sürdüren sanatçılar ve ortaya koydukları eserler "....." adıyla da bilinmektedir.
- Türk edebiyatında "Bayrak Şairi" olarak tanınan şair dır.
- Garip şairleri geleneksel şiirde yer alan gibi öğelerin önemsiz olduğunu savunmuşlardır.
- Cemal Süreya, Turgut Uyar, Edip Cansever, İlhan Berk gibi sanatçılar şairi olarak tanınmışlardır.
- Güneşi Yakanların Selamı, İstanbul, Günaydın Yeryüzü, Galile Denizi, Çivi Yazısı* gibi şiirler'e aittir.
- Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda İsmet Özel, Gülten Akın, Süreyya Berfe, Özkan Mert, Refik Durbaş, Atalol Behramoğlu, Nihat Behram şairler olarak tanınmışlardır.
- Âşık Veysel'in bütün şiirleri Ümit Yaşar Oğuzcan tarafından derlenerek İş Bankası Kültür Yayınları tarafından adıyla yayımlandı.
- İlk şiirlerinde İkinci Yeni anlayışının etkileri görülen Süreyya Berfe şiiriyle bu anlayıştan uzaklaşarak toplumcu gerçekçi şiire yöneldi.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem yazım hem de noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Bu, köşedeki kömürden kömür alma günlerinin başlamasıydı.
- B) Aklın ve ilmin üç büyük düşmanı vardır: Fenalık, cahillik, tembellik...
- C) Bunalımlı günlerin, karabasan dolu rüyaların başlangıcıydı.
- D) Atatürk; güzel konuşan, güzel yazan bir liderdir.
- E) Kadın, balıççı çocuğa başını sallayarak güldü; yoluna devam etti.

2. Şimdi böyle şeyler düşünmenin de sırası mı () Dünyada her insan az çok bir felakete uğramış olabilir () Bunun için büsbütün kötümser olunur mu () Felaketler yerine saadetleri () ölmüşler yerine doğacakları () geçmişler yerine geleceklere düşünmeliyim () Hem ()

Bu parçada aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi kullanılmaz?

- A) Nokta
- B) Soru işareti
- C) Noktalı virgül
- D) Virgül
- E) Üç nokta

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük genel anlamda kullanılmıştır?

- A) Şair, şiirlerinde duygularını sembollerle anlatmıştır.
- B) Bu romaniyle okuyucuya yalnız olmadığını hatırlattı.
- C) Son yazdığı denemesinde kardeşliğin değerini vurguladı.
- D) Fıkralar gündemin nabzını tutması açısından oldukça önemlidir.
- E) Öyküsünde köy yaşamının insan ruhuna dokunuşunu işlemiş.

4. Bu dünya sevmek, çalışıp yaratmak (yeni bir şey ortaya koymak) ve başkalarına faydalı olmak için kurulmuştur. Bir insanın gönlü (istek, arzu) aşkla dolu ve elleri bir şeyler yapmak hırsıyla (aşırı tutku) işliyorsa hayat bilmeçesini (muamma) çözmüş demektir. Bir insan, içini ne kadar sevgiyle doldurur ve ne kadar yaratıcı bir çalışmanın içine girerse o nispette (oran) insanın mutluluğu artar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük benzetme amacı güdülmeden başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır?

- A) Kötü gününde elini tutacak bir dostu olmalı insanın.
- B) Sicim gibi akıyordu hüznler içine içine.
- C) Adana hissetmişti o ananın yüreğindeki acıyı.
- D) Acıları bir gölge misali kovalıyordu onu.
- E) Kırık kalbini tamir edecek birini bulabilir miydi?

6. Aşağıdakilerden hangisinde altı çizili sözcük terim anlamı taşımaz?

- A) Yazar bu romanında iç konuşmalarla kahramanların daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır.
- B) Eleştirmen, yazarın son romanı için yaptığı değerlendirmede ölçüyü biraz kaçırmış.
- C) Sanatçı; doğayı dinleyen, doğada duyduğu ahengi notalara döken kişidir.
- D) Deneme, yazarın kendi iç dünyasına yaptığı cesur yolculuktur.
- E) Seni ne zaman düşünsem Turgut Uyar şiri okur yüreğim çığlık çığlığa.

7. Şemsiyeler gibi

Felaketlerin en şakacısına açılı veren onlar

Kendi yastıklarına düşmesin

Dostlarının kadınları üstünde ki gölgesi onlara anlat

Kapalı Çarşılar içinde

Aslanların ağaçkabağuna yazdığı şiir

Bu dizelerde yazımı yanlış olan kaç sözcük vardır?

- A)3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

8. I. 1980 sonrası kuşakta politik ve toplumsal konular arka planda kalırken bireysel kaygılar ön planda olmuştur.

II. 1960 sonrası toplumcu eğilimleri yansıtan şairler, şiirlerinde "yerleşik düzene eleştiri, sınıfsal sorunlar, kadın, doğa, kentleşme sorunları" gibi temaları öne çıkarmışlardır.

III. İkinci Yeni şiirinde anlaşılabilirlik yerine kapalılık, somut yerine soyut kavramlar gelmiştir.

IV. Garip şairleri; kafiye, redif, ölçü gibi öğelerin önemsiz olduğunu savunmuşlardır.

V. Saf şiir, şiirde günlük konuşma dilinden ve halk şiirinin sade yapısından etkilenmiştir.

Numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bayrak şiirimi 35 yaşımdayken yazdım. Adana Erkek Lisesinde edebiyat öğretmeniydim. Hatay, Gazi'nin gayretiyle Türkiye'ye bağlanmıştı. O konudaki çalışmaları, 1938 yılında başlamış; 1939 yılında neticeye ulaşılmıştı. Türkiye, yeni bir sevinç içindeydi. Bu sevinci, Adana da büyük coşkunluklarla yaşıyordu. Adana'nın Fransız işgalinden kurtuluşu bildiğin gibi 5 Ocak 1922'dir. Bu bakımdan, her sene, 5 Ocak gününde Adana'da, büyük şenlikler yapılır. Âdeta yer yerinden oynar. Şimdi de öyle midir bilmiyorum? Şehrin bir Saat Kulesi var, bir de Ulu Cami minaresi. İşte o Saat Kulesi'yle Ulu Cami minaresi arasına, her senenin 5 Ocak kutlamalarında, kocaman bir bayrak asılır. Bayrak diyorsam öyle böyle bir bayrak değil. On beş izcinin kolları üzerinde taşınan bir bayrak. (...)

Bir anısından alıntı yapılan şairimiz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Kutsi Tecer
B) Arif Nihat Asya
C) Kemalettin Kamu
D) Ziya Osman Saba
E) Behçet Kemal Çağlar

10.

ESER ADI	ŞAİR
I. <i>Heykeltıraş</i> II. <i>Galile Denizi</i> III. <i>Hızır Kırk Saat</i> IV. <i>Gün Ola</i>	İlhan Berk Hüseyin Atlansoy Arif Nihat Asya Sezai Karakoç Süreyya Berfe

Yukarıdaki eser adları ile şairleri eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Hüseyin Atlansoy B) Arif Nihat Asya
C) Sezai Karakoç D) Süreyya Berfe
E) İlhan Berk

11. İdiller Gazeli
gözlerin yağmurdan yeni ayrılmış
gibi çocuk, gibi büyük, gibi sımsıcak

sen bir şehir olmalısın ya da nar
belki Granada, belki eylül, belki kırmızı
Bu dizelerden hareketle 1980 sonrası Türk şiiri ile ilgili hangisine ulaşılabilir?

- A) Toplumsal temalar ön plana çıkmıştır.
B) Kafiye yer verilmiştir.
C) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
D) Divan şiiri geleneğinin yansımaları vardır.
E) Anadolu insanının yaşamından izler taşımaktadır.

12. Kalbim, yırtılıyor her nefesinde,
Kulağım, ruhumun kanat sesinde;
Eserim duvarın her köşesinde;
Çıkamaz göğsümden başka bir seda...
Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Düz kafiye şeması kullanılmıştır.
B) İlk üç dizede yarım kafiye vardır.
C) İstiare sanatına yer verilmiştir.
D) Bulunma hâli eki redif olarak kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü ile yazılmıştır.
A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Açma pencereni perdeleri çek
Mona Rosa seni görmemeliyim
Bir bakışın ölmem için yetecek
Anla Mona Rosa, ben bir deliyim
Açma pencereni perdeleri çek.
Çarpıcı benzetmeleri, imgeleriyle kendine özgü şiir anlayışı olan ve yukarıdaki şiiriyle edebiyatımızda iz bırakan sanatçımız kimdir?

- A) Turgut Uyar
B) İlhan Berk
C) Sezai Karakoç
D) Ece Ayhan
E) Hilmi Yavuz

14. Kış büyük geliyor nara gidelim
soğudu günlerin yüzü nara gidelim
narın bir diyeceği olur da bize
açılır yazdan binbir sıcak söz
dilimiz kurudu burdan nara gidelim
narın bir evi var pek kalabalık
keşke biz de otursaydık orada
ev büyük geliyor şimdi her oda
bir ayrılık, çocuklar kapalı kutu,
bahçeler dağınık: Bir salkım üzümü
paylaşırken nasıl da bağ bahçe arkadaşlık,
meğer yapraklarından soymaya başlamış
bahçeyi hırsız, bağ çıplak kalmış!

Bu şiirin biçim, içerik ve anlatım özellikleri dikkate alındığında aşağıdaki şairlerin hangisine ait olduğu söylenebilir?

- A) Nâzım Hikmet Ran
B) Necip Fazıl Kısakürek
C) Haydar Ergülen
D) Behçet Necatigil
E) Orhan Veli Kanık

15. İslamiyet'in kabulünden önce kopuz adı verilen çalgı eşliğinde doğaçlama söylenen şiir geleneği günümüze kadar gelmiştir. Günümüzde saz eşliğinde diyar diyar gezen âşıklarımız bu geleneğin en güzel örneklerini vermeye devam etmektedir.

Bu dizeler,

Ahu gözlüm tut elimden
Vazgeçmeden emelimden
Aşkın beni temelinden
Yakmadan gel, yıkmadan gel

Göz deymeden yapımıza
Yıkılmadan tapımıza
Kara deve kapımıza
Çökmeden gel, ihmadan gel
geleneğin devam ettiğinin göstergesidir.

Yüzyıllar öncesinden gelen halk şiiri geleneğinin bu dizelerle gelecek kuşaklara aktarılmasında önemli bir role sahip Adana yöresi âşığımız kimdir?

- A) Karacaoğlan
B) Dadaloğlu
C) Âşık Feymani
D) Adanalı Âşık Veli
E) Âşık Ferrahî

Aşağıdaki şiiri okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

Bahar gelir kudurursun
Kızılırmak seni seni
Ne uyursun ne durursun
Kızılırmak seni seni

Gelin yedin kızlar yedin
Nice elâ gözler yedin
Seksan doksan yüzler yedin
Kızılırmak seni seni

Söyler Veysel sözü sana
Yıldı kıyan üç beş cana
Selleri eylen bahane
Kızılırmak seni seni

Gençler yersin koca yersin
Gündüz yersin gece yersin
Hâkim benden sormaz dersin
Kızılırmak seni seni

Yakının var ırağın var
Zemheride bir çağın var
Bir de buzdan tuzağın var
Kızılırmak seni seni

1. Şiirin konusuna göre nazım türünü belirleyiniz.

.....
.....
.....
.....

2. Şiirin şekil özelliklerini inceleyiniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Âşığın mahlasının son dördlükte geçmesine ne ad verilir? Halk şiirinde âşıklar mahlaslarını nasıl alır?

.....
.....
.....
.....

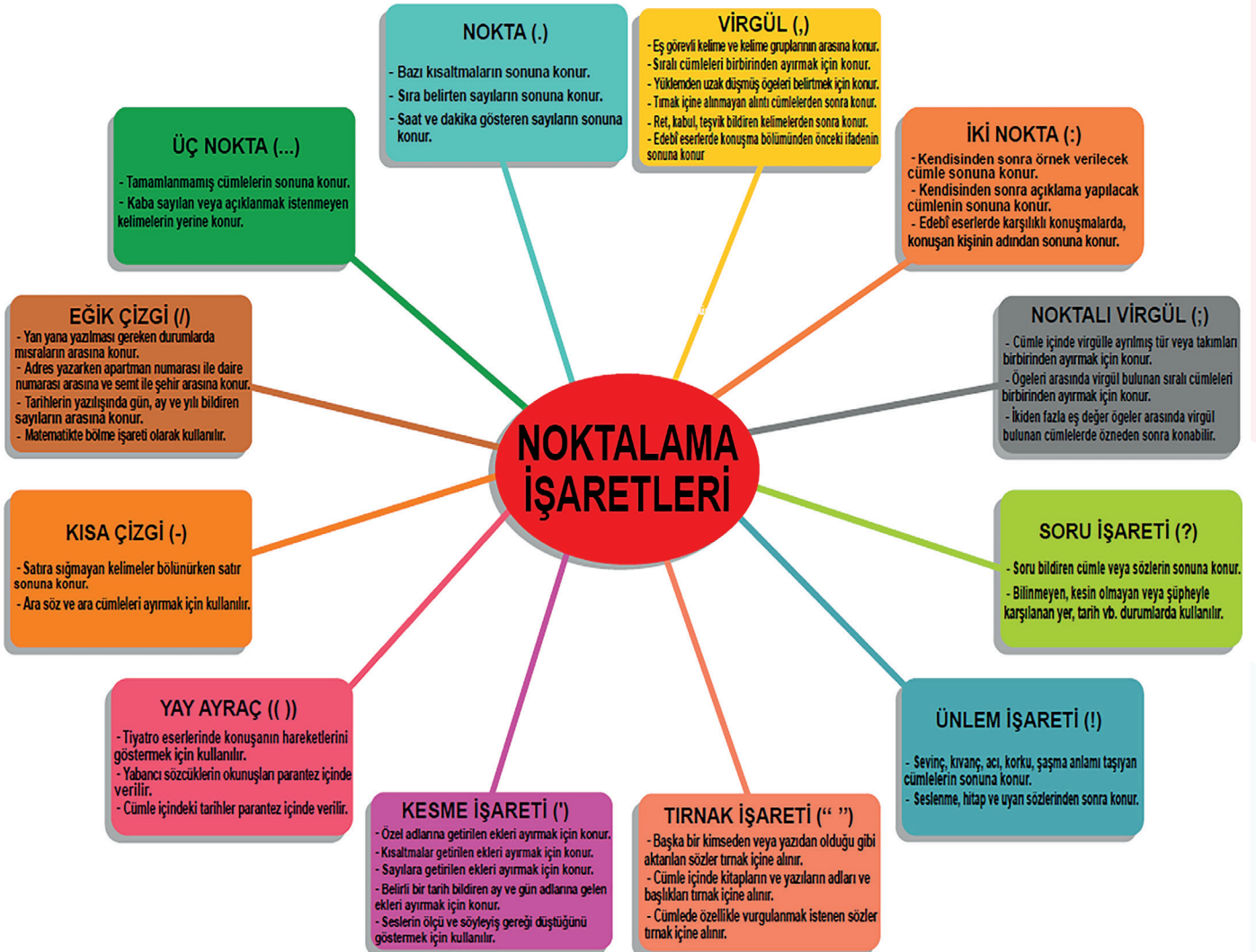
4. Bu şiirin hangi âşığa ait olduğunu belirleyip âşığımız hakkında bilgi veriniz.

.....
.....
.....
.....

Cümlelerdeki yazım yanlışlarını bularak doğrularını yandaki boşluğa yazınız.

Sırtına yeni aldığı deve tüyü uzun ceketini geçirdi.	
Kar nedeniyle Asya yakası zor durumda kaldı.	
Annesinden eve gelirken kuşüzümü almasını istedi.	
Dünkü toplantı da aklısına beni kandıracaktı.	
Bilinç altı bir baskı belkide ilk kez su üstüne çıkıyordu.	
Bu sene pamuk tarlalarını beyaz sinek sardı.	
Gökyüzünde ki yıldızlar bana seni hatırlatıyor.	
Dicle ırmağı nice efsanelere konu olmuştur.	
Türk Dili Dergisinin bu sayısında Yaşar Kemal'i anlatan bir yazı var.	
Onlardan ayrılış her an üzüntüdür.	
Madem ki böyle duygularım kaldı çok şükür	

Aşağıdaki metin okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metin aslına sadık kalınmıştır.)

Han Duvarları

-Osmanzade Hamdi Bey'e-

Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı,
Bir dakika araba yerinde durakladı.
Neden sonra sarsıldı altımda demir yaylar,
Gözlerimin önünden geçti kervansaraylar...
Gidiyordum, gurbeti gönlümle duya duya,
Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya.
İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık!
Yüreğimin yaktığı ateşle hava ılık,
Gök sarı, toprak sarı, çıplak ağaçlar sarı...
Arkada zincirlenen yüksek Toros Dağları,
Önde uzun bir kışın soldurduğu etekler,
Sonra dönen, dönerken inleyen tekerlekler...

(...)

Ağır ağır önümden geçti deve kervanı,
Bir kenarda görüldü beldenin viran hanı.

(...)

Uykuya varmak için bu hazin günde, erken,
Kapanmayan gözlerim duvarlarda gezerken
Birdenbire kıpkızıl birkaç satırla yandı;
Bu dört mısra değil, sanki dört damla kandı.
Ben garip çizgilere uğraşırken baş başa
Rastlamıştım duvarda bir şair arkadaşına;
"On yıl var ayrırım Kınadağı'ndan
Baba ocağından yar kucağından
Bir çiçek dermeden sevgi bağından
Huduttan hududa atılmışım ben"
Altında da bir tarih: Sekiz mart otuz yedi...
Gözüm imza yerinde başka ad görmedi.

(...)

Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk,
Soğuk bir mart sabahı... Buz tutuyor her soluk

(...)

Uzun bir yolculuktan sonra İncesu'daydık,
Bir handa, yorgun argın, tatlı bir uykudaydık.
Gün doğarken bir ölüm rüyasıyla uyandım,
Başucumda gördüğüm şu satırlarla yandım!
"Garibim namıma Kerem diyorlar
Aslı'mı el almış harem diyorlar
Hastayım derdime verem diyorlar
Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ım ben"
Bir kitabe kokusu duyuluyor yazında,
Korkarım, yaya kaldın bu gurbet çıkmazında.
Ey Maraşlı Şeyhoğlu, evliyalar adağı!
Bahtına lanet olsun aşmadınsa bu dağı!
Az değildir, varmadan senin gibi yurduna,
Post verenler yabanın hayduduna kurduna!..
Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:
"Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?"
Gözleri uzun uzun burkuldu kaldı bende,
Dedi:
"Hana sağ indi, ölü çıktı geçende!"
Yaşaran gözlerimde her şey artık değişti,
Bizim garip Şeyhoğlu buradan geçmemişti...
Gönlümü Maraşlı'nın yaktı kara haberi.
Aradan yıllar geçti işte o günden beri
Ne zaman yolda bir han rastlasam irkilirim,
Çünkü sizde gizlenen dertleri ben bilirim.
Ey köyleri hududa bağlayan yaşlı yollar,
Dönmeyen yolculara ağlayan yaşlı yollar!
Ey garip çizgilerle dolu han duvarları,
Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları!..

Faruk Nafiz Çamlıbel

Kelime Dağarcığı

cibal: 1. Dağ. 2. Azerbaycan'ı da içine alan geniş bir bölgenin adı. hudut: Sınır.

Şair, 1922'de edebiyat öğretmeni tayin edildiği Kayseri'ye henüz tren olmadığı için "Ulukışla yolundan" bir yaylı arabası ile gitmiştir. Uzun süren bu yolculukta, virane köyler, gurbet vurgunu yoksul köylüler ve bu hicran, bu hüznün duygularını âdeta yansıtan hanlar görmüştür.

Ahmet Kabaklı, *Türk Edebiyatı 3*

1. Faruk Nafiz Çamlıbel'in Anadolu'ya açılan önemli bir isim olmasında yukarıda verilen bilgilerin ne gibi bir etkisi olduğunu düşünürsünüz?

.....
.....
.....

2. Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya geçen ve kısa zamanda dört mevsimi de yaşadığını hisseden şair, şiirinde Anadolu'yu anlatan tablolar çizmiştir.

a) Yaşadığınız yere, bölgeye veya o bölgede yer alan yeryüzü şekillerine yer verdiğiniz bir dörtlük oluşturunuz.

.....
.....
.....
.....

b) Oluşturduğunuz dörtlükte yer verdiğiniz bölgeyi veya coğrafya parçasını, düzyazıyla da ifade ediniz. Şiirin duyguların ifadesindeki yeri için neler düşünürsünüz?

.....
.....
.....
.....

3. On yıl var ayrımın Kınadağı'ndan
Baba ocağından yar kucağından
Bir çiçek dermeden sevgi bağından
Huduttan hududa atılmışım ben

Şiirde yer alan bu mısralar Faruk Nafiz'in şiir anlayışı ile ilgili hangi ipuçlarını vermektedir? Birkaç cümle ile açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

4. Han Duvarları şiirinde şair, ahenk unsurları olan ölçü ve kafiye yer vermiştir. Sizce en eski dönemlerden günümüze kadar kimi şairlerin ahenk unsurlarına yer vermelerinin nedenleri neler olabilir?

.....
.....
.....
.....

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

Tarlam

Tarlam sana üç yüz fidan aşlasam
Tarla çoşar fidan çoşar el çoşar
Gücüm yetse hemen işe başlasam
Kazma çoşar kürek çoşar bel çoşar

Muhitime örnek olsun maksadım
Sevinir evladım söylenir adım
Hız ile yürüdüm olsa kanadım
Yolcu çoşar ayal çoşar yol çoşar

Çalışırsan toprak verir cömerttir
Emeksiz istemek dermansız derttir
Çalışmak insana büyük servettir
Kese çoşar gönül çoşar el çoşar

Yılda bir kez çiçek açan ağaçlar
Hayatta insana ömür bağışlar
Her taraftan cıvıldaşan o kuşlar
Seher çoşar bülbül çoşar gül çoşar

Güzelim zülüfü küpeyi saklar
Ağacın yaprağı meyvayı koklar
Mehtap ile birleşince yapraklar
Gölge çoşar mehtap çoşar dal çoşar

Yel değdikçe sor ki dallar ne çeker
Irgalanır durmaz çoşar hû çeker
Demişler ki bu dertleri bu çeker
Saz iniler Veysel ağlar tel çoşar

Âşık Veysel

1. Âşık Veysel'in yaşadıklarını, hissettiklerini dile getiren bir halk ozanı olduğunu göz önünde bulundurduğunuzda okuduğunuz şiir, onun yaşamında önem verdikleri ile ilgili size neler düşündürmektedir?

.....
.....

2. a) Âşık Veysel'in şiir boyunca toprağa, tarlaya yaklaşımının evrensel boyutunu Covid-19 salgınında toplumların gıdaya verdikleri önemi de göz önünde bulundurarak değerlendiriniz.

.....
.....

b) Şiirde hangi değerlerin dile getirildiğini söyleyebilirsiniz?

.....
.....

c) Şiirde millî, manevi, evrensel değerlerle ilgili vurguların olması, halk şiiri geleneğinin toplumsal işlevi ile ilgili size neler düşündürmektedir?

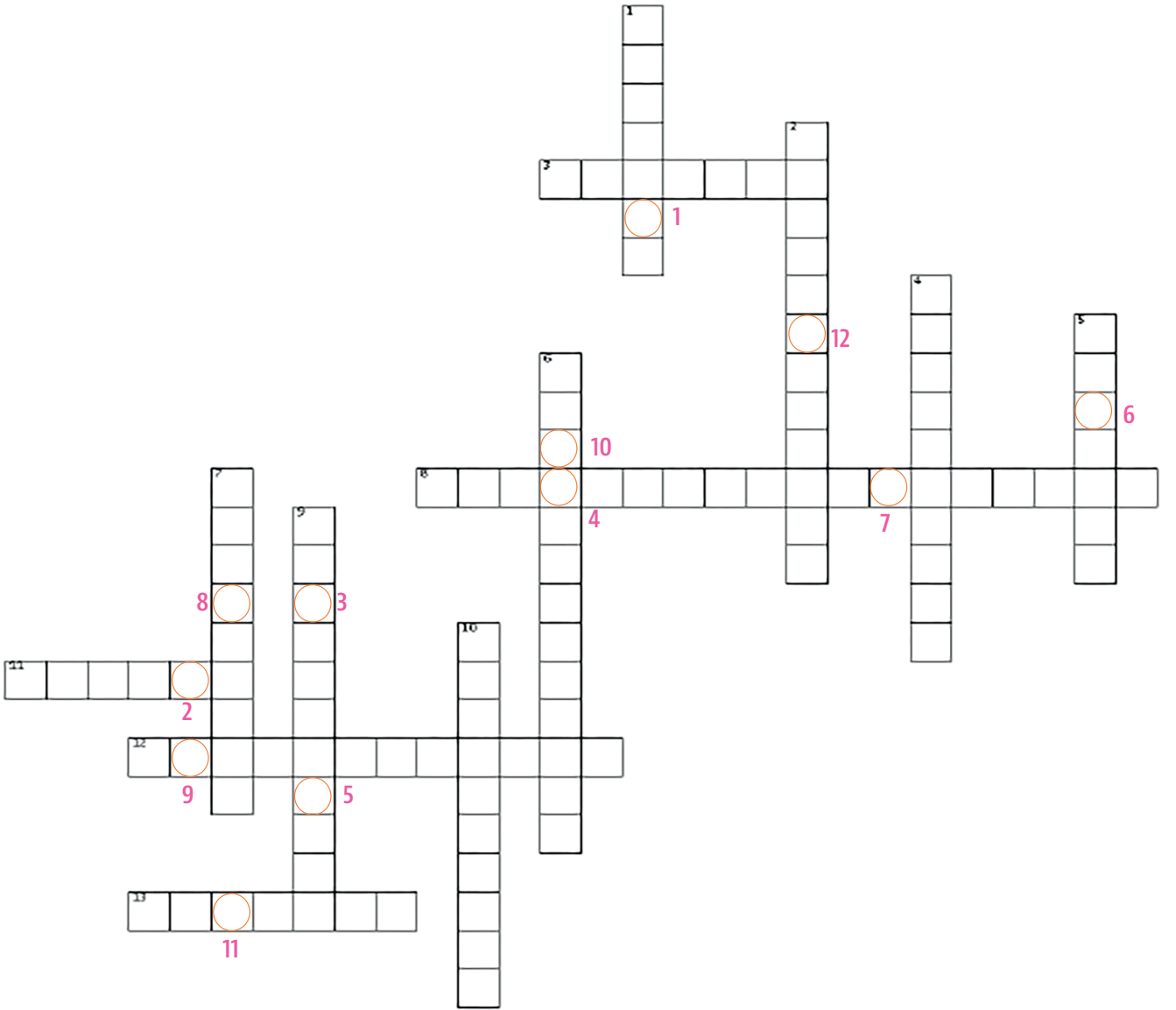
.....
.....

3. Atatürk'ün "Ülkesini, yüksek bağımsızlığını korumasını bilen Türk ulusu, dilini de yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmalıdır." sözünü, halk şairlerinin halkın dilinin en canlı hâlini yüzyıllarca koruyabilmesi çerçevesinde değerlendiriniz.

.....
.....

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

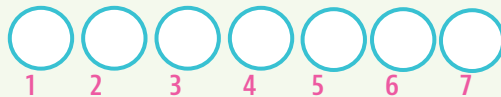
SOLDAN SAĞA

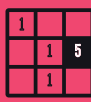
- Şiir sanatıyla ilgili düşüncelerin bütününe yerleşen eser.
- "Saatleri Ayarlama Enstitüsü" adlı eserin yazarı.
- Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konan noktalama işareti.
- "Körfez" adlı eserin şairi.
- Ahmet Muhip Dıranas'ın benimsediği şiir anlayışı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- Ölçü ve kafiyeyle ilgili nazım türü.
- İlhan Berk'in bir eseri.
- "Kestim Kara Saçlarımı" adlı eserin şairi.
- "Çoban Osman" mahlasını kullanan şair.
- Cumhuriyet Dönemi halk şiirinin bir temsilcisi.
- Biçimi, anlam kapallığını, ahengi, müzikaliteyi her şeyden üstün tutan sanat akımı.
- Garip akımının diğer adı.
- Fütürizmin Rus edebiyatındaki temsilcisi.

ANAHTAR KELİME

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Ünsüz tekrarı

ALOTEAYRNSİ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Necip Fazıl Kısakürek'in şiiri

IRMAKILLARD

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sevdalı Bulut'un yazarı

ÂKNHERMTNİZMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

"Maviciler"in temsilcisi

ATİAHANİTL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Birinci Yeni

GPIAR

--	--	--	--	--	--

İkinci Yeni şairi

RKLMETÜÜ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sezai Karakoç şairi

SMNOONAR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Toplumcu şair

BFERSÜEEARY

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Halk şairi

İNŞAIKFEYÂM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sezai Karakoç'un dergisi

AİÇ

--	--	--	--

ANAHTAR KELİME

--	--	--	--	--	--	--	--	--

1

2

3

4

5

6

7

8

9

EŞLEŞTİRME - 1

1. Saf şiir
2. Dini değerler, geleneğe duyarlılık ve metafizik
3. Cahit Sıtkı Tarancı
4. Fütürizm
5. Beş Hececiler
6. Orhan Veli Kanık
7. Şürrealizm
8. İkinci Yeni
9. Haydar Ergülen
10. Turgut Uyar

EŞLEŞTİRME - 2

1. D
2. C
3. A
4. E
5. B

BOŞLUK DOLDURMA

1. Fransız, sembolizm
2. sembolizm
3. parnasizm
4. Poetika
5. toplumcu gerçekçi şiir
6. *Kuvâyı Milliye*
7. *Mavi*, Mavi hareketi
8. Memleket Edebiyatı
9. Arif Nihat Asya
10. kafiye, redif, ölçü
11. İkinci Yeni
12. İlhan Berk
13. 1960 sonrası toplumcu gerçekçi
14. *Dostlar Beni Hatırlasın*
15. *Kasaba*

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. B	12. B
2. C	13. C
3. D	14. C
4. B	15. C
5. C	
6. B	
7. B	
8. E	
9. B	
10. A	
11. D	

AÇIK UÇLU SORULAR - 1

1. Şiirin konusuna göre türü taşlamadır. Taşlama nazım türünde amaç yergidir. Bu şiirde Kızılırmak'ın toplum hayatına olumsuz etkileri işlenmiştir.

2. Bahar gelir kudurursun Gençler yersin koca yersin
Kızılırmak seni seni Gündüz yersin gece yersin
Ne uyursun ne durursun Hâkim benden sormaz dersin
Kızılırmak seni seni Kızılırmak seni seni

Gelin yedin kızlar yedin Yakının var ırağın var
Nice elâ gözler yedin Zemheride bir çağın var
Seksen doksan yüzler yedin Bir de buzdan tuzağın var
Kızılırmak seni seni Kızılırmak seni seni

Söyler Veysel sözü sana
Yılda kıyan üç beş cana
Selleri eylen bahane
Kızılırmak seni seni

Şiir halk şiiri geleneği ile söylenmiştir. Son dördlükte şairin adı geçmektedir. Şiir Aşık Veysel'e aittir. Şiirde 8'li hece ölçüsü kullanılmıştır. Nazım birimi dördlüktür. "Kızılırmak seni seni" dizesi redif olarak bütün dördlüklerin son dizesinde tekrarlanmıştır. Şiirde kırmızı ile gösterilen bölümler redif, mavi ile gösterilen bölümler kafiyedir. Son dördlükte halk şiirinde görülen benzer seslerle ahenk oluşturma özelliği vardır.

3. Halk şiirinde şairin son dördlükte mahlasını kullanmasına taşırma adı verilir. Halk şiirinde aşıklara mahlasları ustaları ya da rüyalarında gördükleri pir tarafından verilir. Aşıklık geleneğinde usta-çırak ilişkisi ve pir elinden bade içme önemlidir.

4. Şiir Aşık Veysel'e aittir. Cumhuriyet Dönemi saz şairlerindedir. Sivas'ın Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyünde yaşamını sürdüren Aşık Veysel, 7 yaşında çiçek hastalığına yakalandı ve gözleri görme yeteneğini kaybetti. Avunması için babasının aldığı sazla haşır neşir oldu, köye gelen aşıkları da dinleyerek onlardan etkilendi. Tanınmasında Ahmet Kutsi Tecer'in etkisi vardır. Yeni ve güncel konulara şiirlerinde yer veren Aşık Veysel; kaderci dünya görüşü, doğa, toprak sevgisi, aşk, ayrılık, yaşam, yalnızlık, memleket sevgisi gibi temaları sade bir dille işledi.

AÇIK UÇLU SORULAR - 2

Sırtına yeni aldığı **devetüyü** uzun ceketini geçirdi.

Kar nedeniyle **Asya Yakası** zor durumda kaldı.

Annesinden eve gelirken **kuş üzümü** almasını istedi.

Dünkü toplantı da **aklı sıra** beni kandıracaktı.

Bilinçaltı bir baskı belki de ilk kez su üstüne çıkıyordu.

Bu sene pamuk tarlalarını **beyazsinek** sardı.

Gökyüzündeki yıldızlar bana seni hatırlatıyor.

Dicle **Irmağı** nice efsanelere konu olmuştur.

Türk Dili **dergisinin** bu sayısında Yaşar Kemal'i anlatan bir yazı var.

Onlardan ayrılış her an üzüntüdür,

Mademki böyle duygularım kaldı çok şükür.

BECERİ TEMELLİ-1

1. Faruk Nafiz'in Anadolu'da yaptığı yolculuklardan çok etkilenerek izlenimlerini şiirine yansıttığını görüyoruz. Bu yolculukların ve gözlemlerin etkisi ile tema ve konu bazında Anadolu coğrafyası ve bu coğrafyada yer alan unsurları işlemiştir. Mehmet Âkif'ten sonra bu unsurlara en çok yönelen şair olmuştur.

2. a) Toroslar'ın yeşil suyu, Göksu!

Sesin kalbime yürüyor

İçimdeki şarkıyı onun kulağına fısılda

Yeşilinden onun yeşiline bir kuş uçur

b) Göksu Deresi kimi zaman yeşili, kimi zaman mavisi ve turkuazıyla, güvenilir bir dost gibi Toroslar'da yapacağınız yolculukta zaman zaman size eşlik eder. Sonra ansızın bir yağmur yağar da çamursu akarsu size Fuzuli'yi hatırlatır:

Gül-i ruhsârına karşı kanlı akar su.

Şiir, duyguların çarpıcı biçimde dile getirilmesinde etkilidir. Üstelik belki de -hafıza duygularla ilgili olduğundan- duygularımızın dışı vurumu olan şiirleri unutmuyoruz.

3. Faruk Nafiz Çamlıbel Anadolu'yu ve Anadolu gerçeğini şiirlerine yansıtmayı seven ve bunu güçlü bir dille başaran bir şairdir. Ayrıca şiirinde kafiye, ölçü, redif gibi yerli ve millî unsurları kullanmayı tercih etmiştir. Faruk Nafiz, halk şiirimizin koşma, türkü ve mâniî biçimleri ile de yazmıştır. Memleketçi şiir anlayışını benimseyerek hecenin en güçlü şairi olmuştur. Dili halkın konuştuğu sade Türkçedir.

4. Ahenk unsurları şiirin akılda kalmasını kolaylaştırır. Bu unsurlar sayesinde şiirler asırlar boyu hatırlanagelmıştır. Halkın dimağında bu sayede yer etmiştir. Ahenk unsurlarının fazlaca kullanılmadığı şiirler dahi bünyesinde var olan müzikten dolayı akılda kalıcıdır. Ama hatırlanmaları sağlayan asıl unsurlar ölçü, kafiye, redif gibi temel ahenk unsurlarıdır.

BECERİ TEMELLİ-2

1. Olası cevap: Yaşamının tabiatla iç içe olduğunu düşünüyorum. En büyük nimetin toprak olduğu gerçeğini vurgulamakta, toprakla birlikte mahsulün ve ağacın ne büyük bir öneme sahip olduğunu belirtmektedir. Tarlayı, toprağı işleyen, çalışan insan hem maddi hem manevi bakımdan güç kazanır. Kendisinde toprağa söz geçirecek, onu işleyecek güç bulamamaktadır. Ama onu işleme gücüne sahip olan insanları gayrete getirecek, toprağın, ağacın önemini onlara fark ettirecek söyleyiş gücüne sahip bir insan olduğunu düşünüyorum.

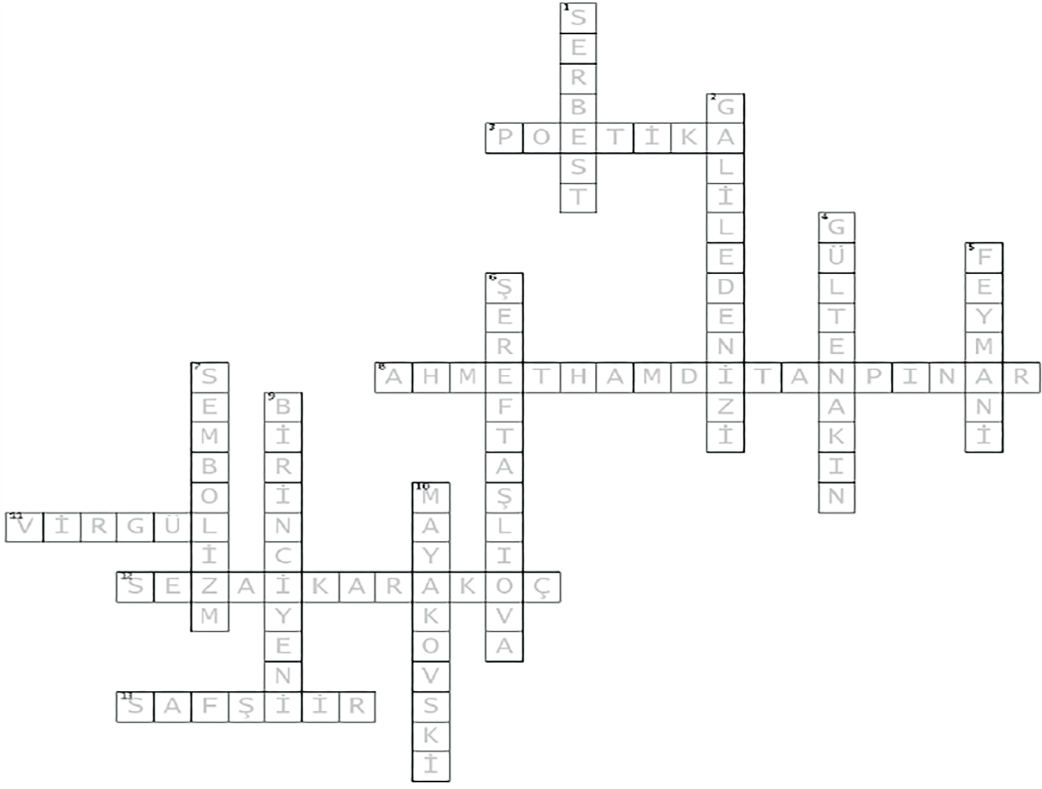
2. a) Olası cevap: Âşık Veysel, toprağın değerli olduğunu, ekilip biçildiği zaman insanın bir işe yarama duygusuyla manevi, aldığı mahsullerle de maddi bir kazanç elde edeceğini belirtmekte. Covid-19 salgınının başladığı zamandan beri ekonomik gücü ne olursa olsun bütün ülkelerin tarımsal ürünlerini en değerli ürünleri olarak önce kendi halkları için kullandıkları görülmekte. İnsanlığın temel ihtiyaçlarından biri olan beslenme ihtiyacının karşılandığı yer topraktır. Toprağına, çiftçisine, ürününe sahip çıkan bir ülke bu gibi beklenmedik olaylar karşısında zor durumda kalmayacaktır. Bundan dolayı âşığın bu varlıklara saygı ve minnetle bakması ve değer vermesi ülkemizin özelliklerinden dolayı sadece millî değil aynı zamanda evrensel bir bakış açısına sahip olduğunu göstermektedir.

b) Fidana, ağaca, mahsule yani "üretim"e önem vermesi; yaptığı çalışmalarını çevresindeki insanlara örnek olması için anlatarak, insanlara fikir ve ilham vererek "paylaşma"ya değer vermesi; kendi çabalarıyla çevresine "örnek olma"sı; çalışmanın insan onuruna yakıştığını belirtirken hakkı olmayan kazancı istemenin utanç verici olduğunu vurgulayıp "çalışma"nın değerini vurgulaması dikkat çekici yönlerdir.

c) Olası cevap: Halk şiiri halkın değerleriyle yetişmiş, halkın bağrından çıkmış ozanların ürünleridir. Dolayısıyla halkın gerçeklerini yansıtması, onların duygu ve düşüncelerine tercüman olmalarının yanı sıra onlara yol gösterecek, onların dikkatini çekerek üzerinde düşünmelerini sağlayacak bazı değerleri yine onların diliyle aktarması önemlidir. Bu manada halk şiiri; halka ulaşmanın, halkı anlamak için ona yaklaşmanın önemli basamaklarından biridir.

3. Olası cevap: Yüzyıllar boyunca toplumun özellikle aydın kesiminin ortaya koyduğu sanat ürünleri yabancı dillerin etkisinde kalmıştır. Dilinde ulusal bir kimlikten bahsedilemeyen bir toplumun başka kültürlerin etkisinden kurtulması da mümkün değildir. Ancak Türkçe, ulusal kimliğini halk şairlerinin eserlerinde yüzyıllarca korumuştur. Halkın aydınlanma düşüncesiyle beslenen uluslaşma duygusu ve Atatürk'ün Cumhuriyet'i bir kültür aydınlanması sayan ileri görüşlülüğü ozanların dilinde yatan bu hazineyi ortaya çıkarmıştır.

BULMACA

ANAHTAR KELİME: Süreyya Berfe

KELİME AVI

ALOTEAYRNSİ

A L İ T E R A S Y O N

IRMAKILLARD

K A L D I R I M L A R

ÄKNHERMTNİZMA

N Ä Z İ M H İ K M E T R A N

ATİAHANİTL

A T T İ L A İ L H A N

GPİAR

G A R İ P

RKLMEATÜÜ

Ü L K Ü T A M E R

SMNOONAAR

M O N N A R O S A

BFERSÜEEARY

S Ü R E Y Y A B E R F E

İNŞAIKFEYÂM

Ä Ş İ K F E Y M A N İ

AİÇ

A Ç İ

ANAHTAR KELİME: İlhan Berk

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>